

Epidemiologische update

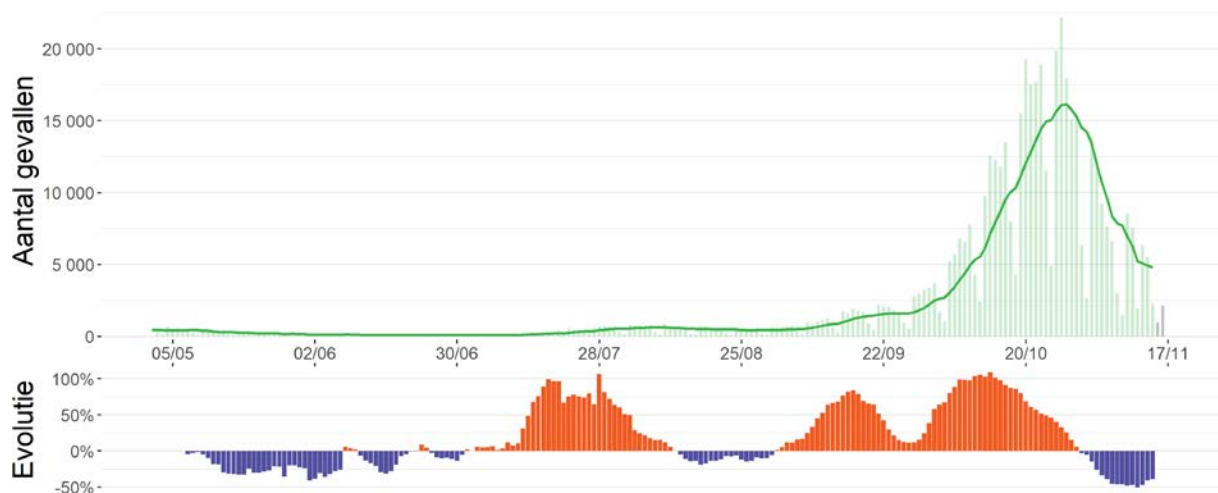
RAG 18/11/2020

De wekelijkse evaluatie van de epidemiologische situatie baseert zich onder meer op de barometer (nationaal en op niveau van provincies), zoals deze werd gevalideerd door het Overleg Comité. De indicatoren hiervoor zijn het aantal nieuwe besmettingen de voorbije 2 weken samen met de positiviteitsratio of het aantal nieuwe opnames in een ziekenhuis de voorbije week. Deze indicatoren zijn vooral gemaakt voor de evaluatie van een stijgende trend. Bij een dalende trend speelt de blijvende druk op de gezondheidszorg een grotere rol in de evaluatie.

NATIONAAL

De week van 8 tot 14 november is het gemiddeld aantal nieuwe besmettingen per dag verder sterk gedaald, met 39% ten opzichte van de week ervoor. Er waren gemiddeld 4.805 nieuwe besmettingen per dag, vergeleken met 7.877 in de voorgaande week (Figuur 1). Er is een kleine vertraging in de daling, het belang hiervan is voorlopig moeilijk in te schatten en moet van nabij worden opgevolgd.

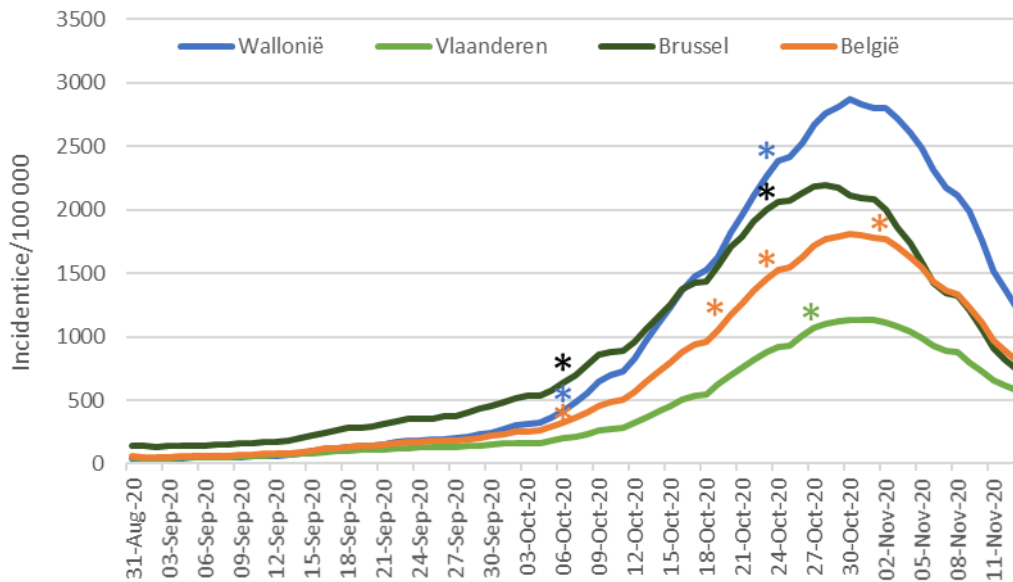
Figuur 1: Evolutie van het totaal aantal nieuwe bevestigde besmettingen in België

De cumulatieve incidentie voor België is ook verder sterk gedaald van 1.362/100.000 vorige week tot 772/100.000 deze week. Binnen de EU doet België het nu ook iets beter en staan we op de 14de plaats. De incidentie in een aantal andere landen in de EU daalt ook maar minder snel, of stijgt nog (beperkter). Er moet hierbij opgemerkt worden dat vergelijking tussen landen onderling moeilijk is. Ook heeft België momenteel een ander testbeleid dan enkele weken voordien (tijdelijk niet meer testen van de hoog risico contacten), maar nog steeds een hoge testincidentie ten opzichte van andere Europese landen.

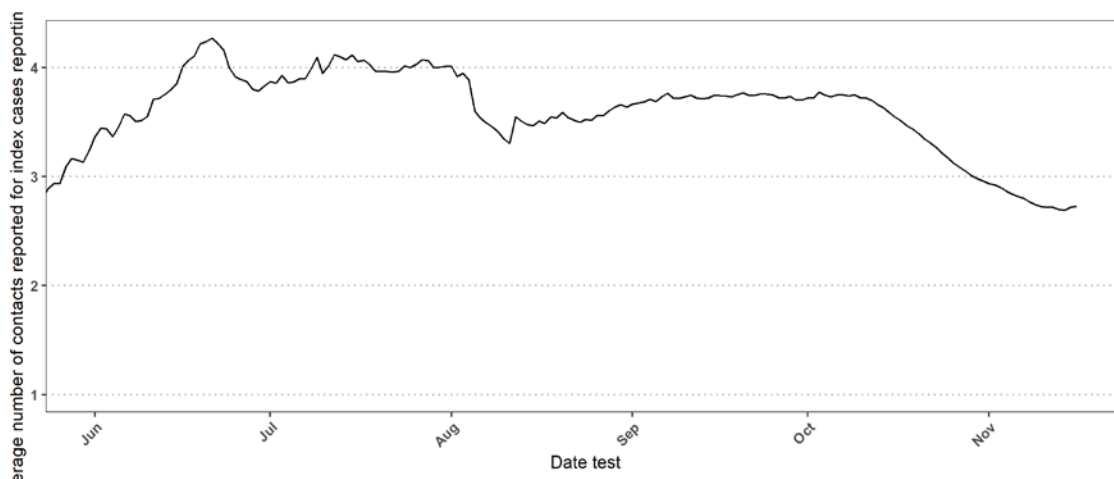
De incidentie is nog steeds het hoogst in Wallonië, maar het verschil tussen de regio's wordt kleiner (Figuur 2).

Figuur 2: 14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000, België en per regio, met aanduiding van de datum van genomen maatregelen (*) op elk niveau

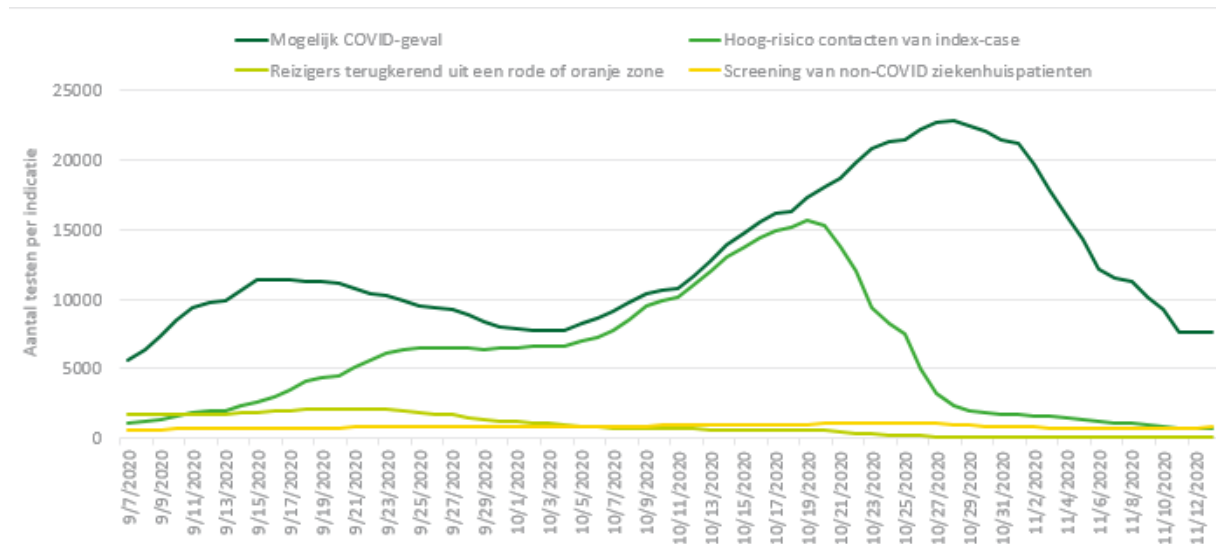
Volgend op de nieuwe maatregelen begin november is het aantal gerapporteerde hoog-risicocontacten per index geval bij het contactonderzoek niet echt gedaald (iets minder dan 3 per persoon). De belangrijkste daling (maar ook beperkt) werd begin oktober opgemerkt na het beperken van aantal nieuwe contacten tot maximum 3 (buiten het gezin), waarbij het aantal gerapporteerde contacten progressief daalde van bijna 4 naar 3. Hierbij moet opgemerkt worden dat er mogelijk een onderrapportage is van het aantal contacten dat indexen opgeven, uit schrik om meer nieuwe contacten op te geven dan er onder de geldende maatregelen toegestaan zijn.

Figuur 3: Evolutie van het gemiddeld aantal gerapporteerde hoog-risicocontacten per index geval

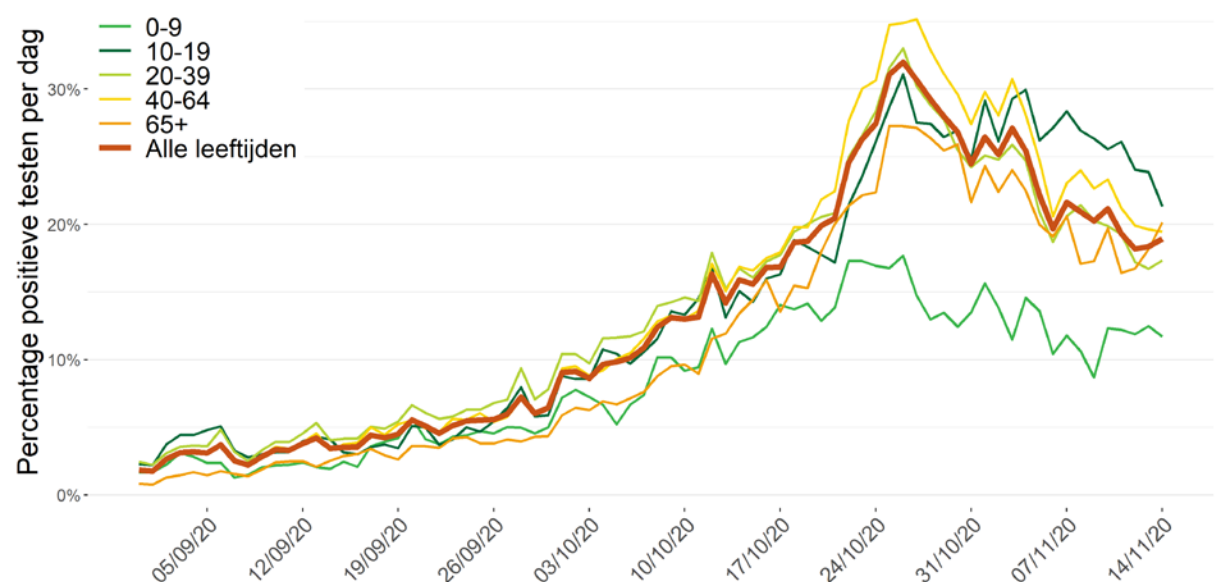
Het aantal tests is verder gedaald tot een daggemiddelde van ongeveer 28.000 testen per dag. Het aantal geteste personen met symptomen lijkt de laatste dagen te stabiliseren (Figuur 4).

Figuur 4: Aantal uitgevoerde tests per indicatie en per dag uitgedrukt als een glijdend 7-daags gemiddelde

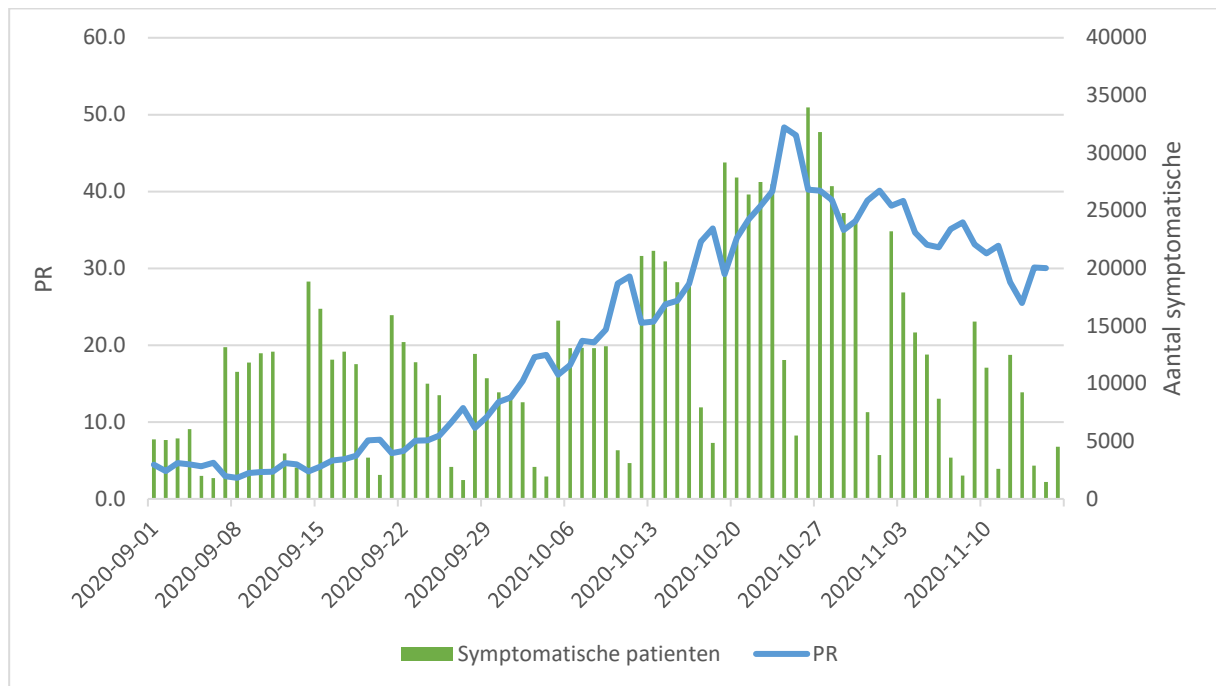
De positiviteitsratio (PR) is iets verder gedaald naar een gemiddelde waarde van 19,5% in vergelijking met 24,1% de vorige week (Figuur 5), maar blijft hoog. De PR is het hoogste in de leeftijdsgroep van 10 tot 19 jaar. Voor de 0 tot 9-jarigen blijft de PR eerder stabiel, maar deze is wel lager dan voor de andere leeftijdsgroepen (< 15%).

Figuur 5: Positiviteitsratio per leeftijdscategorie vanaf 31/08/20

Bij personen die symptomen vertonen is de PR licht gedaald, met een gemiddelde waarde van rond de 30% (Figuur 6).

Figuur 6: Aantal geteste symptomatische personen en positiviteitsratio

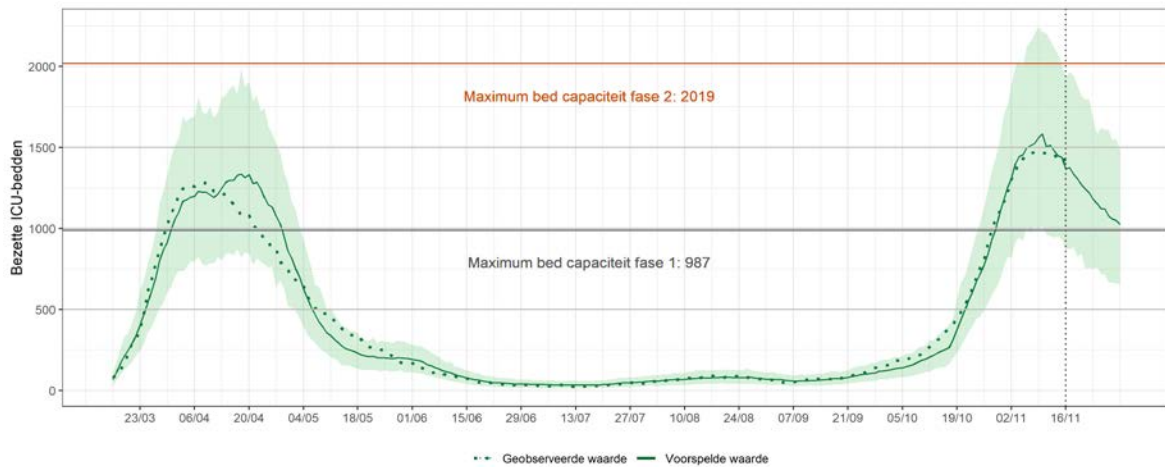

In de afgelopen week daalde de totale incidentie van raadplegingen bij de huisarts voor griepklachten licht naar 191 raadplegingen per 100.000 inwoners. Het aantal deelnemende peilartsen in Brussel was echter laag en de resultaten moeten voorzichtig geïnterpreteerd worden. Het aantal infecties daalde in alle leeftijdsgroepen, behalve bij personen van 65 jaar en ouder.

Het reproductiegetal gebaseerd op het aantal hospitalisaties is ongeveer stabiel gebleven (0,804). Er is een lichte afname in het aantal ingenomen ziekenhuisbedden (afname met 11% tot 6.264) en in het aantal ingenomen ICU bedden (afname met 8% tot 1.359).

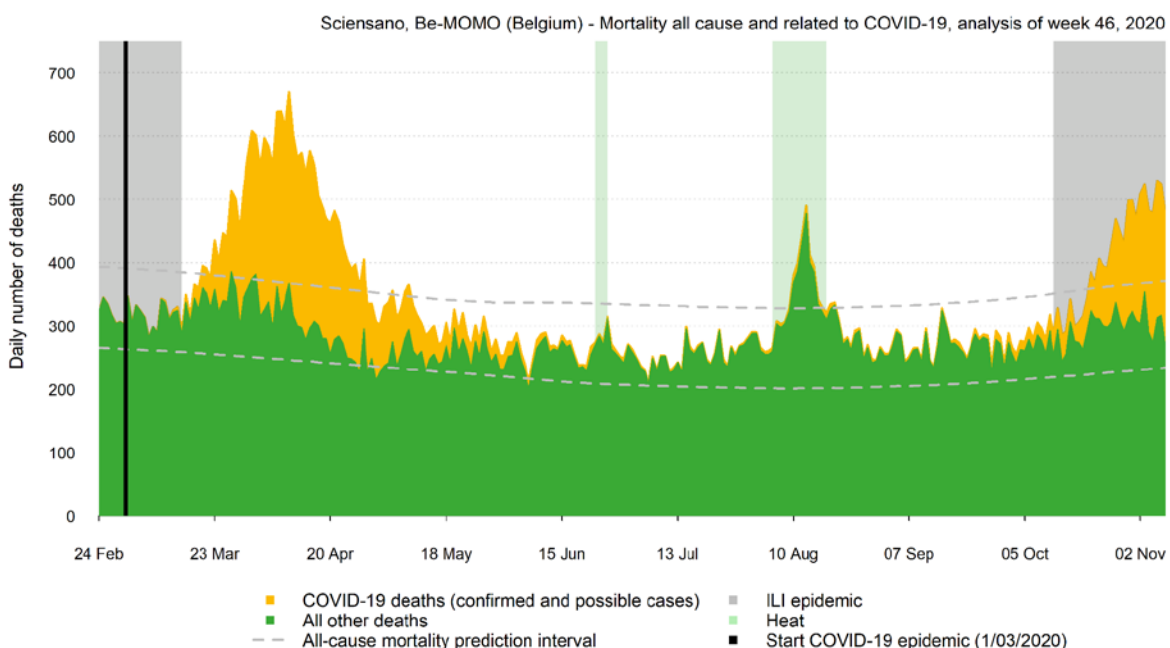
Het predictiemodel in Figuur 7 toont ook voor de komende 2 weken een verdere daling van het aantal ingenomen ICU bedden.

Figuur 7: Evolutie en predictie van het aantal ingenomen ICU bedden sedert het begin van de epidemie
(geobserveerd aantal in stippellijn, voorspelde waarde in volle lijn en betrouwbaarheidsinterval in groene balk)

In de week van 9 tot en met 15 november is het aantal COVID-19 sterfgevallen licht gedaald ten opzichte van de voorgaande week. Er werden 1.254 sterfgevallen geregistreerd, variërend van 157 tot 205 per dag. Vlaanderen had het hoogste aantal sterfgevallen (n=576), gevolgd door Wallonië (n=557) en Brussel (n=121). Dit komt overeen met een sterfte-incidentie (7 dagen) van 8,7/100.000 voor Vlaanderen, 15,3/100.000 voor Wallonië en 9,9/100.000 voor Brussel. Van de 1.254 sterfgevallen kwamen er 485 voor in WZCs (38,9%) en 763 in het ziekenhuis (60,8%). Daarnaast zijn 121 WZC-bewoners in het ziekenhuis overleden, voor een totaal van 606 sterfgevallen onder WZC-bewoners. In totaal vindt 80% van de overlijdens van WZC-bewoners dus plaats in de instelling. Voor week 46 werd een verdere toename van oversterfte geregistreerd (Figuur 8).

Figuur 8: Sterfte door alle oorzaken en door COVID-19 in België, tot week 46
(al wat boven de hoogste grijze stippellijn valt stelt oversterfte voor)

In woonzorgcentra (WZC) daalt het aantal nieuwe bevestigde gevallen (per week) de voorbije week (11/11 t.e.m. 17/11) verder voor Wallonië en Brussel, met een daling van -6% voor Wallonië en van -28,2% voor Brussel ten opzichte van vorige week. In Vlaanderen (+1,4%) en de Duitstalige gemeenschap (+8%, betreft wel zeer klein aantal gevallen) ziet men een lichte stijging. Het aantal WZC dat minstens 2 nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen onder bewoners rapporteerde gedurende 7 dagen daalde de afgelopen week, met een totaal van 91 nieuwe clusters in de periode van 09/11 t.e.m. 15/11 (vergeleken met 124 de week ervoor). Het aantal getroffen instellingen blijft echter hoog met op 17/11, 19% van de WZC in Vlaanderen, 28% van de WZC in Wallonië, 15% van de WZC in Brussel en 13% van de WZC in de Duitstalige gemeenschap die 10 of meer bevestigde gevallen rapporteerden. De RAG experts blijven daarom bezorgd om de situatie in de WZC, ook omwille van de mortaliteit bij bewoners.

Besluit en aanbevelingen

Op basis van de barometerindicatoren, zowel het aantal nieuwe infecties en de PR als het aantal nieuwe ziekenhuisopnames (zie ook figuren 9 en 10), bevindt België zich nog steeds op het alarmniveau 4.

Het aantal nieuwe besmettingen blijft dalen en ook het aantal nieuwe hospitalisaties daalt. Maar het aantal ingenomen ziekenhuisbedden en zeker op ICU daalt slechts traag, de PR blijft nog steeds hoog, dus er is nog steeds een grote circulatie van het virus en er zijn nog steeds belangrijke uitbraken in WZC, met een belangrijke sterfte. Verder moet ook afgewacht worden wat het effect zal zijn van het einde van de verlengde herfstvakantie en de bijgaande toename in mobiliteit. Daarom blijft de sanitaire noodtoestand voorlopig nog aangehouden.

De RAG experts ondersteunen het besluit om opnieuw de hoog-risicocontacten te testen nu de PCR-test capaciteit terug voldoende is. Hierbij wordt wel herhaald dat een test zo snel mogelijk na de vaststelling van het risicovol contact aanbevolen is, zodat er rond positieve HRC ook onmiddellijk contact tracing opgestart kan worden. Vanuit epidemiologisch standpunt is deze test belangrijker dan een test om een quarantaine vroeger te kunnen stoppen. Van zodra er bijkomende capaciteit is, moet dus herbekeken worden of een vroege test opnieuw ingevoerd kan worden.

Momenteel worden er geen extra maatregelen aanbevolen.

Besluit classificatie: sanitaire noodtoestand voor het hele landgebied.

PROVINCIES

De 14-daagse cumulatieve incidentie is overal verder gedaald maar is nog steeds hoger dan 400/100.000 in alle provincies, behalve in Limburg. De provincies in Wallonië hebben nog steeds de hoogste incidenties, maar er is wel een sterke daling tot bijna halvering (Luik).

De positiviteitsratio (PR) is ook gedaald in alle provincies. In de provincies in Vlaanderen varieert de PR van 12.8% tot 14.9%. In Brussel, de provincies in Wallonië en in de Duitstalige gemeenschap ligt de PR nog overal hoger dan 20% (Henegouwen en Luik boven de 30%).

Het aantal nieuwe hospitalisaties per 100.000 inwoners en per week is gedaald in alle provincies. Het aantal hospitalisaties per 100.000 inwoners blijft nog steeds het hoogst in Henegouwen (Bijlage 1).

	14d incidentie per 100.000 besmettingen	Rt	PR	7d incidentie per 100.000 hospitalisaties	Alarmniveau
België	772	0,720	19,5%	28,2	Noodtoestand
Antwerpen	506	0,769	14,1%	16,5	4
Henegouwen	1.263	0,660	31,8%	50,8	Noodtoestand
Limburg	391	0,879	12,7%	15,8	4
Luik	1.207	0,616	30,8%	34,3	Noodtoestand
Luxemburg	1.025	0,763	22,7%	23,7	Noodtoestand
Namen	1.108	0,686	27,6%	29,0	Noodtoestand
Oost-Vlaanderen	656	0,849	14,6%	28,5	4
Vlaams-Brabant	493	0,725	14,8%	10,6	4
Waals-Brabant	787	0,795	26,6%	18,5	Noodtoestand
West-Vlaanderen	685	0,780	14,4%	34,0	4
Brussel	696	0,674	25,3%	39,4	Noodtoestand
Duitstalige gemeenschap	775	0,548	28,1%	38,5	Noodtoestand

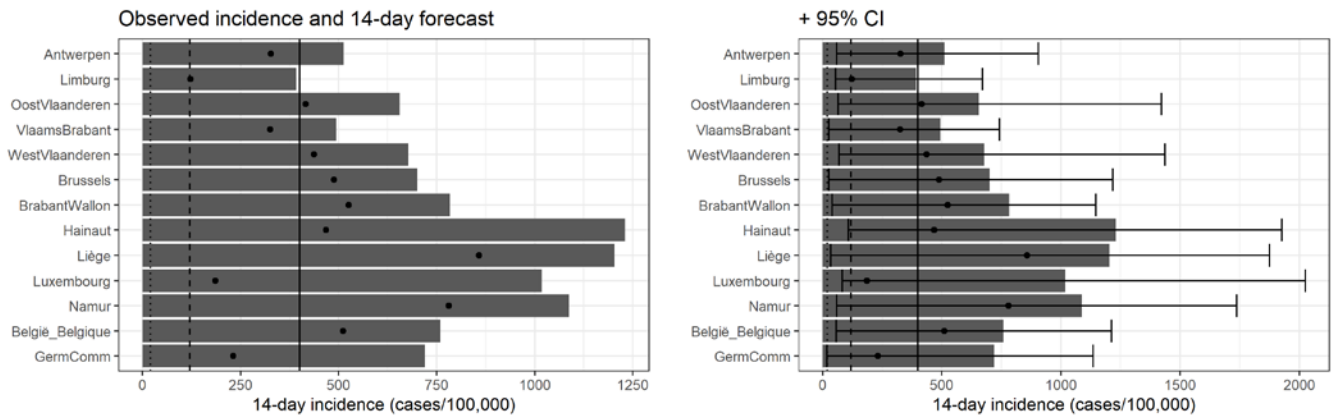
Op basis van het aantal nieuwe besmettingen en de PR zouden Brussel, de Duitstalige gemeenschap en alle provincies behalve Limburg nog steeds op alarmniveau 4 zijn (Figuur 9). Limburg is net onder de drempel van 400/100.000 cumulatieve incidentie gedoken, maar de PR is nog steeds hoog en het is zeker te vroeg om te overwegen om maatregelen te versoepelen. Daarom wordt de alarmfase 4 aangehouden. Verder behoudt de RAG nog steeds het hoogste niveau van alarm, namelijk de sanitaire noodtoestand, voor de provincies in Wallonië, Brussel en de Duitstalige gemeenschap, omdat de indicatoren nog ongunstig zijn (vooral de hoge PR, hetgeen wijst op een nog steeds erg hoge circulatie) en er ook afgewacht moet worden wat de impact is van het heropenen van de scholen.

¹ Reproductiegetal berekend op basis van het aantal nieuwe besmettingen. Gezien de gewijzigde test strategie kan de waarde hiervan momenteel niet correct meer geïnterpreteerd worden.

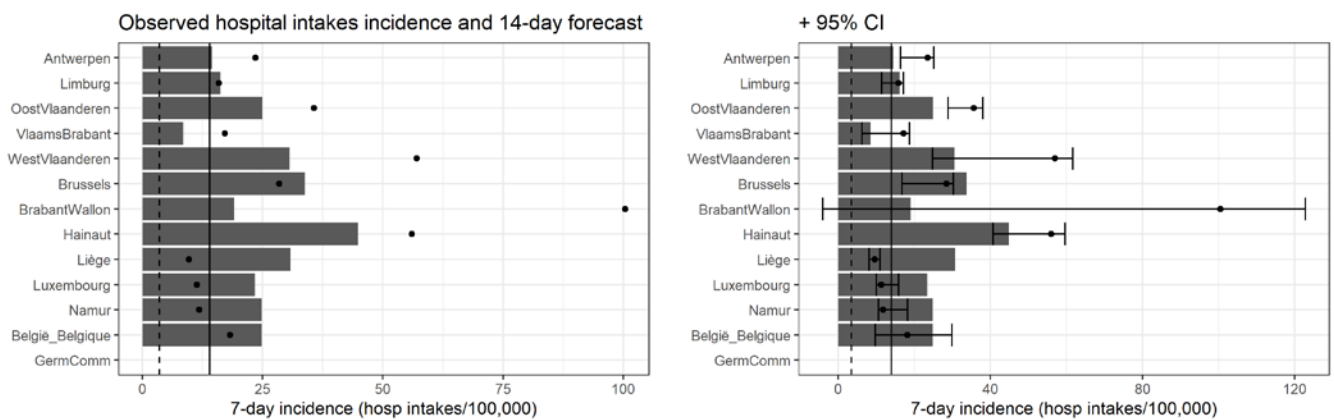
² Resultaten voor week 46, van 9 tot 15 november.

Net zoals vorige week zouden op basis van de hospitalisaties alle provincies nog steeds in alarmniveau 4 zijn, behalve Vlaams-Brabant (Figuur 10).

Figuur 9: Barometer op basis van het aantal nieuwe besmettingen de voorbije 14 dagen en PR
De stippellijn stelt de overgang naar alarmniveau 3 voor en de volle lijn naar alarmniveau 4. Het punt stelt de voorspelling voor van de incidentie binnen 2 weken, als de huidige trend zich verder zet.

Figuur 10: Barometer op basis van het aantal nieuwe hospitalisaties de voorbije 7 dagen³
De stippellijn stelt de overgang naar alarmniveau 3 voor en de volle lijn naar alarmniveau 4. Het punt stelt de voorspelling voor van de incidentie binnen 2 weken, als de huidige trend zich verder zet.

³ Hierbij moet opgemerkt worden dat er transfers gebeuren tussen ziekenhuizen van zodra een bepaalde bezettingsgraad bereikt is. Deze indicator is dus in deze fase van de epidemie minder representatief op niveau van de provincies.

GEMEENTEN

Alle provincies bevinden zich in niveau 4 of noodtoestand. Er worden dus geen gemeenten afzonderlijk geëvalueerd deze week.

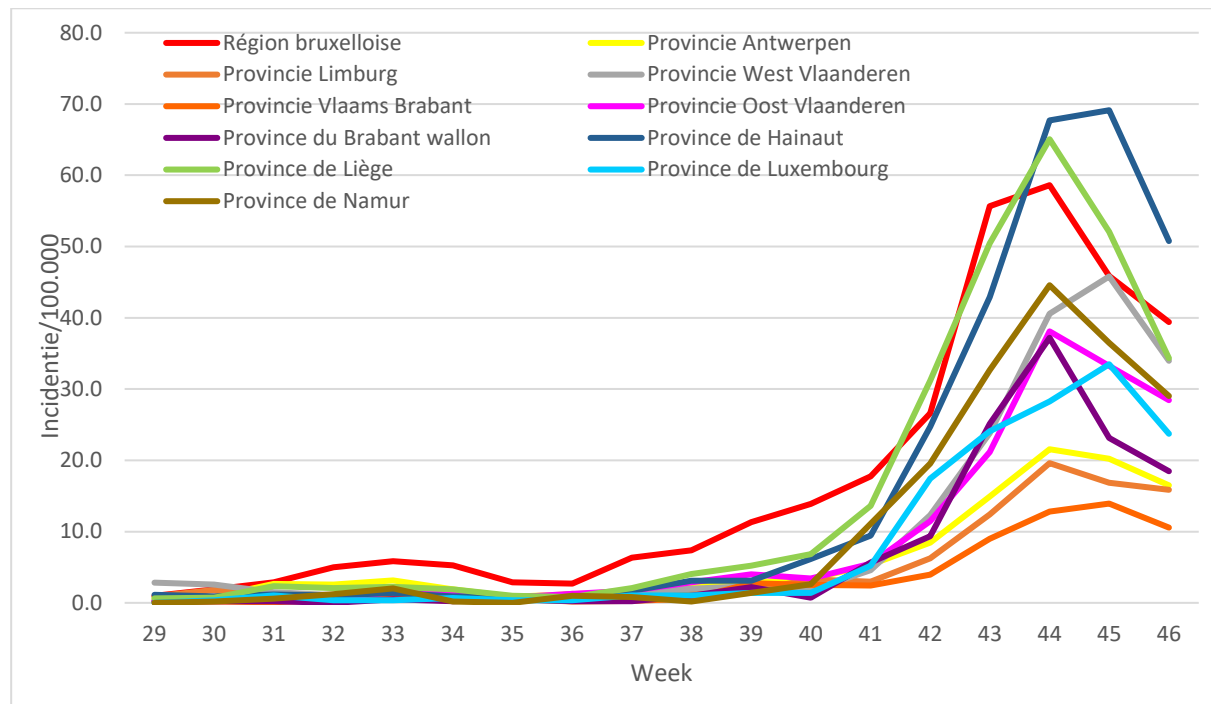
In bijlage 2 worden de gemeenten per provincie uitgezet volgens de 14-daagse cumulatieve incidentie en de positiviteitsratio. De spreiding van de gemeenten binnen eenzelfde provincie lijkt algemeen toe te nemen, behalve in Antwerpen en Limburg.

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies :

Emmanuel André (UZ Leuven); Emmanuel Bottieau (ITG) ; Steven Callens (UZ Gent); Géraldine De Muylder (Sciensano) ; Alexandra Gilissen (ONE) ; Naïma Hammami (ZG) ; Niel Hens (UHasselt-UA); Valeska Laisnez (Sciensano); Tinne Lernout (Sciensano); Romain Mahieu (COCOM); Pierrette Melin (Uliège); Geert Molenberghs (UHasselt-KUL); Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus medica).

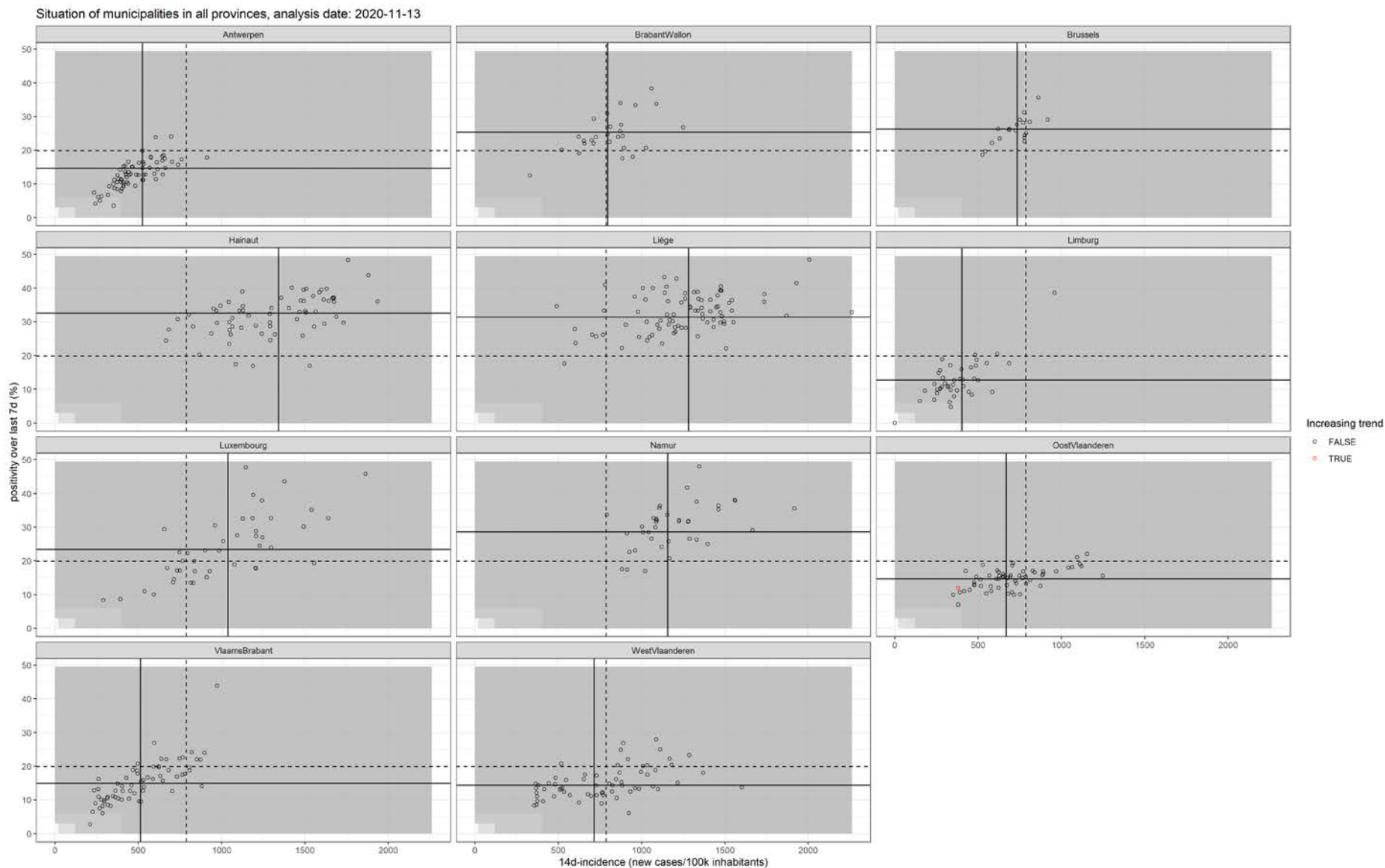
Bijlage 1: Aantal nieuwe hospitalisaties/100.000 inwoners per week en per provincie, week 29 tot 46

Onderstaande figuur houdt geen rekening met het aantal beschikbare bedden in een provincie. Dit wordt opgevolgd in de Surge Capacity groep.

Bijlage 2: Gemeenten binnen de provincies, geplot volgens de positiviteitsratio en de cumulatieve 14-daagse incidentie.

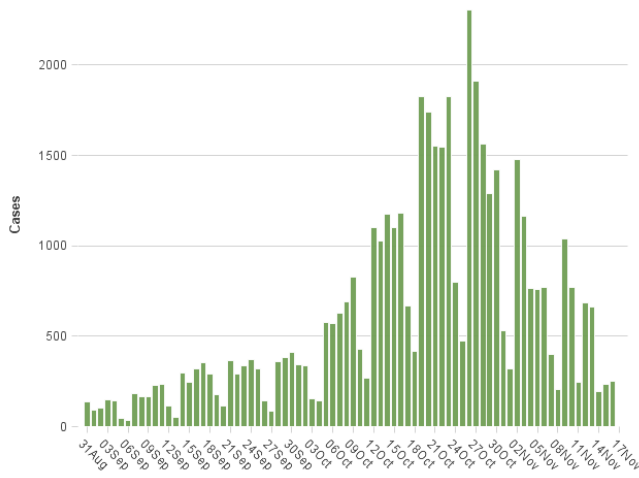
De gemeenten worden uitgezet volgens hun positiviteitsratio (X-as) en de 14-daagse cumulatieve incidentie (Y-as). Gemeenten rood ingekleurd hebben een stijgende trend, gemeenten grijs ingekleurd een dalende of stabiele trend. De volle lijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor de betreffende provincie, de stippellijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor België.

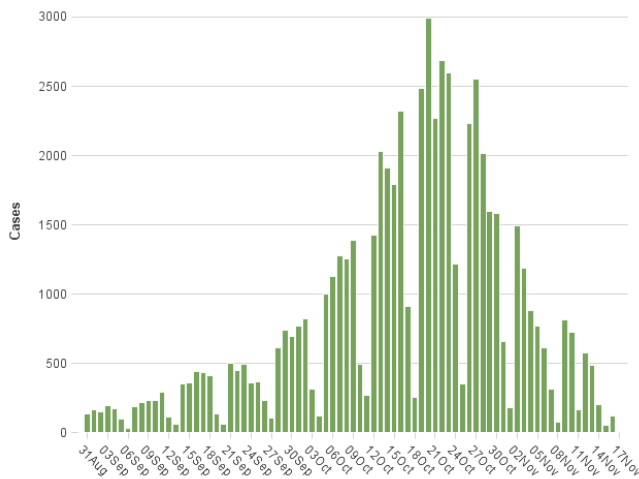
Bijlage 3: Epidemiologische curves per provincie, voor de tweede golf

Nota: de Y as is verschillend per provincie

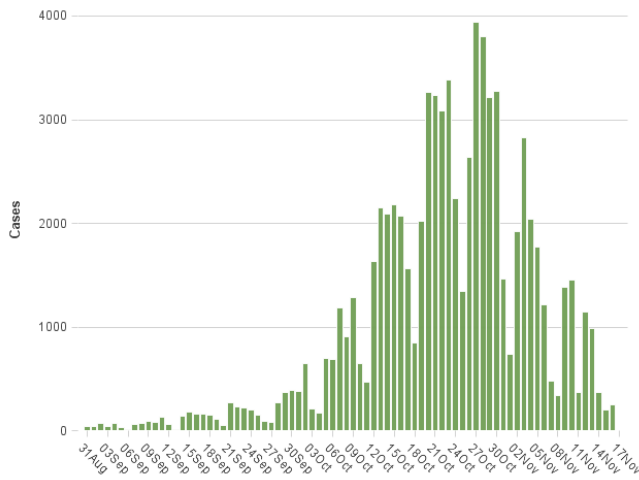
Antwerpen

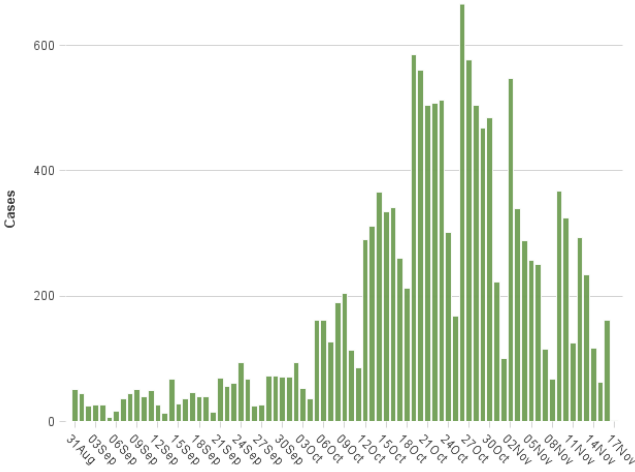
Brussel

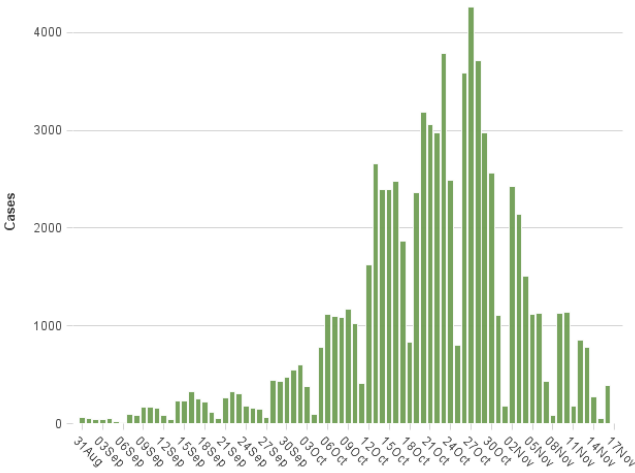
Henegouwen

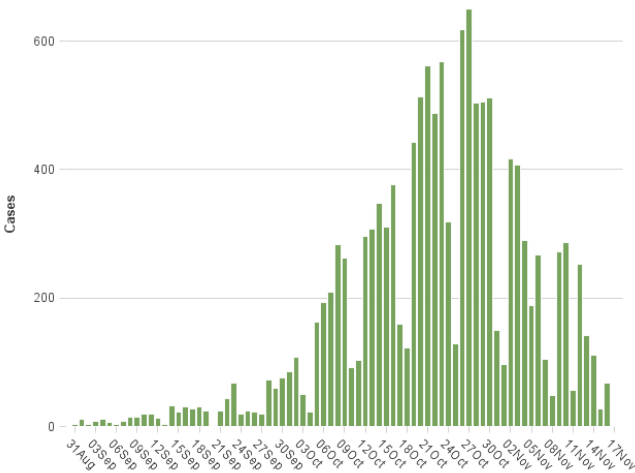
Limburg

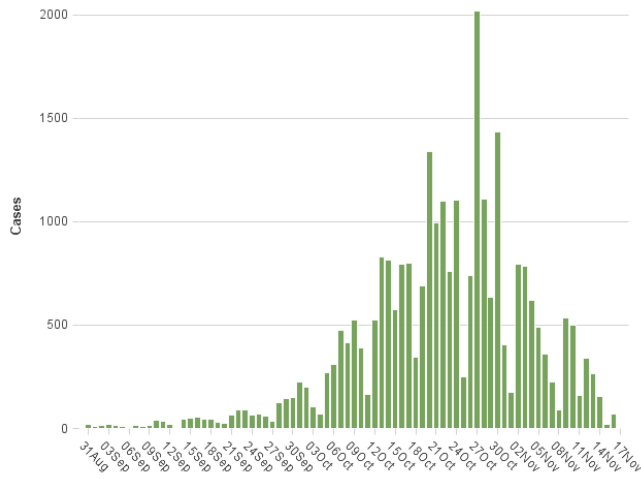
Luik

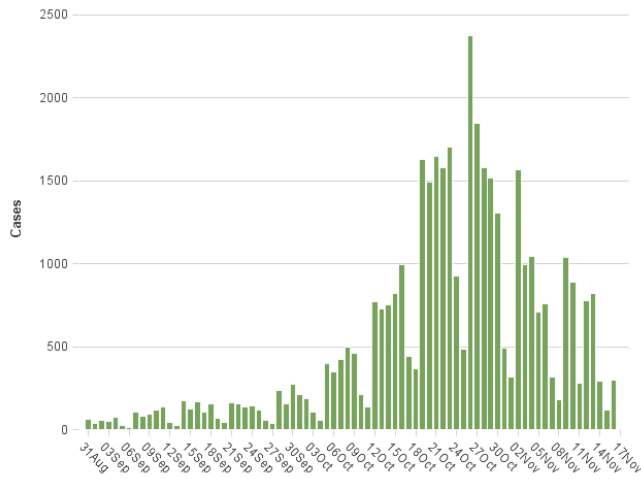
Luxemburg

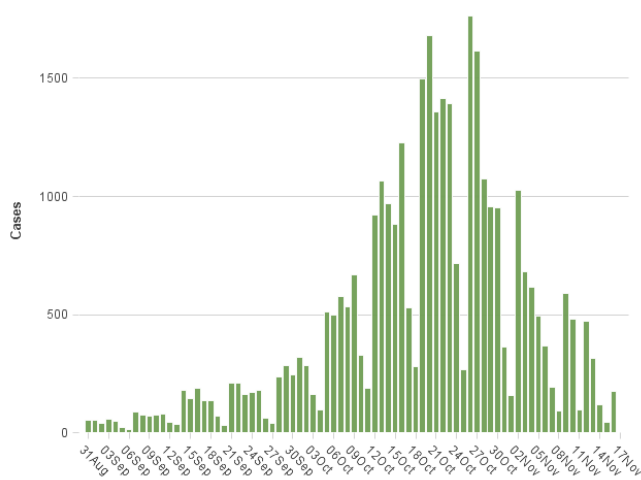
Namen

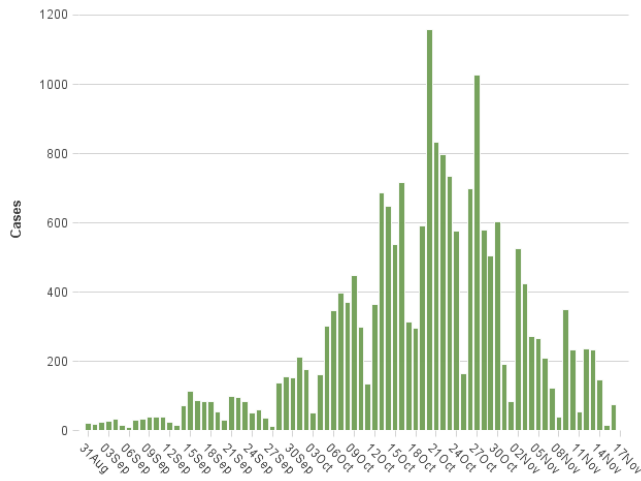
Oost-Vlaanderen

Vlaams-Brabant

Waals-Brabant

West-Vlaanderen

